

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

Р Ј Е Ш Е Њ Е
по Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта *Digital Asset Management* д.о.о.
Бања Лука, против Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина, Филијала Бања Лука
„СКРАЋЕНА ВЕРЗИЈА“

Сарајево,
Новембар, 2025. године

Broj: UP 02-26-2-042-97/21
Сарајево, 05.11.2025. године

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а у вези члана 105. Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), у поступку утврђивања забрањеног споразума покренутог по Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта Digital Asset Management д.о.о. Бања Лука, ул. Краља Алфонса XIII бр. 26, 78 000 Бања Лука кога заступа Далибор Мрша адвокат из Бања Луке, адвокатска канцеларија у ул. Николе Пашића бр. 50, Бања Лука, против Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина, Филијала Бања Лука, ул. Васе Пелагића бр.2, 78 000 Бања Лука, којег заступају Наида Чустовић и Илма Касумагић, адвокати из Сарајева, улица Змаја од Босне 7, 71 000 Сарајево, поступајући по пресуди Суда Босне и Херцеговине број: С1 3 У 044669 22 У од 18.10.2024. године, на 36.сједници одржаној дана 05.11.2025. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Одбија се Захтјев привредног субјекта Digital Asset Management д.о.о. Бања Лука, ул. Краља Алфонса XIII бр. 26, 78 000 Бања Лука поднесен против привредног субјекта Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина, Филијала Бања Лука ул. Васе Пелагића бр.2, 78 000 Бања Лука ради утврђивања забрањеног споразума у смислу члана 4. став 1) тачке б) и д) Закона о конкуренцији, као неоснован.
2. Налаже се привредном субјекту Digital Asset Management д.о.о. Бања Лука да на име трошкова поступка, привредном субјекту Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина, Филијала Бања Лука уплати износ од (...) ¹ КМ у року од 8 дана од дана пријема овог Рјешења.
3. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у „Службеном гласнику БиХ“, Службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

О б р а з л о ж е њ е

Овим рјешењем се извршава пресуда Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд) број: С1 3 У 044669 22 У од 18.10.2024. године, (у даљем тексту: Пресуда), којом је Суд усвојио тужбу привредног субјекта Raiffeisen bank д.д. Сарајево, поднесену путем пуномоћника Наиде Чустовић и Илме Касумагић, адвоката из Сарајева, улица Змаја од Босне 7, 71 000 Сарајево, и поништио Рјешење Конкуренијског савјета Босне и Херцеговине број: УП 02-26-2-042-55/21 од 16.11.2022. године, те предмет вратио на поновно рјешавање.

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет) је наведену пресуду запримио дана 21.10.2024. године под бројем: УП 02-26-2-042-87/21. Према члану 62. Закона о управним споровима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 19/02, 12/04,

¹ (...) *- Подаци представљају пословну тајну

88/07, 83/08 и 74/10), када суд поништи акт против којег је био покренут управни спор, предмет се враћа у стање у којем се налазио прије него што је поништени акт донесен.

Конкурентијски савјет је дана 27.09.2021. године под бројем: УП 02-26-2-042-1/21, запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) привредног субјекта Digital Asset Management д.о.о. Бања Лука, ул. Краља Алфонса XIII бр. 26, 78 000 Бања Лука (у даљем тексту: Digital Asset Management или Подносилац захтјева), кога заступа Далибор Мрша адвокат из Бања Луке, адвокатска канцеларија у ул. Николе Пашића бр. 50, Бања Лука, против Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина, Филијала Бања Лука, ул. Васе Пелагића бр.2, 78 000 Бања Лука (у даљем тексту: Raiffeisen bank или Противна страна), ради кршења Закона о конкуренцији у смислу члана 4. став 1) тачке б) и д).

Подносиоцу захтјева, Конкурентијски савјет је дана 16.02.2022. године (акт број: УП 02-26-2-042-4/21) издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона о конкуренцији.

1. Странке у поступку

1.1. Подносилац захтјева

1.1.1. Привредни субјекат Digital Asset Management

Привредни субјекат „Digital Asset Management“ друштво са ограниченом одговорношћу Бања Лука, са сједиштем у ул. Краља Алфонса XIII бр.26, 78 000 Бања Лука, скраћена ознака „Digital Asset Management“ д.о.о. Бања Лука, регистрован је код Окружног привредног суда у Бањој Луци, под матичним бројем субјекта: 57-01-0156-18.

(...)*

Основна регистрована дјелатност привредног субјекта Digital Asset Management је посредовање у трговини специјализованој за одређене производе или групе осталих производа.

1.2. Противна страна

1.2.1. Привредни субјекат Raiffeisen bank

Привредни субјекат Raiffeisen Bank акционарско друштво Босна и Херцеговина, ул Змаја од Босне бб, Ново Сарајево, скраћена ознака Raiffeisen Bank дд Босна и Херцеговина, регистрован је код Опћинског суда у Сарајеву, под матичним бројем субјекта 65-02-0005-10 (стари број 1-11629). Одлуком о оснивању Филијале Бања Лука бр.7446/00 од 23.11.2000. године, основана је Raiffeisen Bank дд БХ-Глава подружница/Филијала Бања Лука, са сједиштем у ул. Васе Пелагића бр.2, Бања Лука.

Оснивач привредног субјекта Raiffeisen bank и власници 100% капитала су акционари према листи власника вриједносних папира Регистра вриједносних папира у ФБиХ од 30.09.2004. године.

Основна регистрована дјелатности привредног субјекта Raiffeisen Bank БХ је пружање банкарских услуга.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкурентијски савјет је током поступка примјенио одредбе Закона о конкуренцији, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта („Службени гласник БиХ“, бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о

дефинисању категорије доминантног положаја („Службени гласник БиХ“, бр.18/06 и 34/10), Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр.29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13, 53/16), Закон о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бој: 3/16), Закон о унутрашњем платном промету („Сл. гласник РС“, бр. 52/2012, 92/2012 - испр., 58/2019 и 38/2022), Закон о спречавању прања нова и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ“ бр. 47/14, 67/16).

Споразум о стабилизацији и придруживању између европских заједница и његових држава чланица, с једне стране и Босне и Херцеговине с друге стране („Службени гласник БиХ – међународни уговори“ бр. 10/08), (у даљем тексту: Споразум о стабилизацији и придруживању) одредба чл. 71. о примјени критеријума и правне стечевине Еуропске уније, те члана 43. став (1) Закона, које омогућује КонкурENCIЈском савјету у сврху оцјене даног случаја, да се може користити судском праксом Еуропског суда правде и одлукама Еуропске комисије.

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

КонкурENCIЈски савјет је оцијенио да није могуће безведеног поступка утврдити постојање повреде Закона о конкуренцији на које Подносилац захтјева указује, те је донио Закључак о покретању поступка број: УП 02-26-2-042-6/21 дана 17.02.2022. године (у даљем тексту: Закључак), против Raiffeisen bank д.д. Босна и Херцеговина, Филијала Бања Лука, ради утврђивања постојања забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачке б) Закона о конкуренцији.

КонкурENCIЈски савјет, у складу са чланом 33. став (1) Закона, је доставио Захтјев и Закључак на одговор противној страни у поступку.

4. Прикупљање података од трећих лица

Како би разјаснило одређене чињенице и доказе изнесене у поступку, а у сврху утврђивања стања на тржишту пружања услуга вођења жиро-рачуна и текућих рачуна грађана и грађанско правних лица и вршење платног промета по тим пословима привредним субјектима који се баве трговином и/или посредовањем у трговини крипто валутом, КонкурENCIЈски савјет је актом број: УП 02-26-2-042-15/21 од дана 14.04.2022. године упутио Захтјев за достављање података Министарству финансија РС, актом број: УП 02-26-2-042-16/21 од 14.04.2022. године Захтјев за достављање података Агенцији за банкарство РС, актом број: УП 02-26-2-042-17/21 од 14.04.2022. године Захтјев за достављање података Агенцији за банкарство ФБиХ.

Министарство финансија РС је тражене податке доставило актом за примљеним под бројем УП 02-26-2-042-22/21 дана 04.05.2022. године. Агенција за банкарство ФБиХ, дана 25.04.2022. године поднеском за примљеним под бројем УП 02-26-2-042-20/21 и Агенција за банкарство РС дана 20.04.2022. године поднеском број: УП 02-26-2-042-19/21.

5. Усмена расправа и даљи ток поступка

У даљем току поступка, будући да се ради о поступку странака са супротним интересима КонкурENCIЈски савјет је заказао усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона, за дан 31.05.2022. године (позиви достављени Подносиоцу захтјева актом број: УП 02-26-2-042-23/21 и противној страни актом број: УП 02-26-2-042-24/21. од дана 05.05.2022. године).

На усменој расправи одржаној дана 31.05.2022. године у просторијама КонкурENCIЈског савјета у име странака у поступку су приступили њихови законски заступници и пуномоћници којом приликом су имали могућност да једни другима постављају питања и разјасне међусобно спорне ствари (Записник са усмене расправе, акт број: УП 02-26-2-042-25/21).

6. Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка број: УП 02-26-2-042-6/21 од 17.02.2022. године и Закључак о продужење рока за доношење коначног рјешења

У складу са захтјевом за проширење захтјева за покретање поступка, истакнутим на усменој расправи од стране Подносица захтјева путем пуномоћника Далибора Мрше адвоката из Бања Луке, Конкурентијски савјет је донио Закључак број: УП 02-26-2-042-28/21 од 05.08.2022. године којим је проширен Закључак о покретању поступка, ради утврђивања постојања забрањеног споразума из члана 4. став 1) тачке б) Закона о конкуренцији број: УП 02-26-2-042-6/21 од дана 17.02.2022. године, на тачку д) члана 4. став 1) Закона о конкуренцији.

Обзиром да се у предметном поступку ради о врло сложеној материји и новом тржишту посредовања у трговини дигиталном имовином и кориштењу нових технологија у Босни и Херцеговини, Конкурентијски савјет је процијенио да неће бити у могућности донијети коначно рјешење у року од 6 мјесеца од дана доношења Закључка о покретању поступка, како је прописано чланом 41. став (1) под а) Закона. Узимајући у обзир напријед наведене чињенице, Конкурентијски савјет је дана 05.08.2022. године донио Закључак број: УП 02-26-2-042-29/21 којим је рок за доношење коначног рјешења по Закључку о покретању поступка који се односи на утврђивања кршења одредби члана 4. став (1) тачка б) и д) Закона, продужен за додатна 3 (три) мјесеца у смислу члана 41. став (2) Закона.

7. Извођење доказа вјештачењем у предметном поступку

Конкурентијски савјет је дана 12.10.2022. године, под бројем: УП 02-26-2-042-38/21, донио Закључак о вјештачењу у предмету број: УП 02-26-2-042-1/21, којим је одређено извођење доказа вјештачењем вјештака економске струке (...)*, на околности предложене захтјевом за вјештачење постављеним од стране Подносиоца захтјева.

8. Релевантно тржиште

У складу са чланом 3. став (1) Закона и чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», бр. 18/06 и 34/10) релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа и/или услуга који су предмет обављања дјелатности привредних субјеката на одређеном географском подручју.

Конкурентијски савјет је одредио да је у предметном поступку релевантно тржиште производа и/или услуга тржиште пружања услуга вођења жиро-рачуна и текућих рачуна грађана и грађанско правних лица и вршење платног промета по тим пословима од стране привредног субјекта Raiffeisen bank дд БХ, Главна подружница/филијала Бања Лука.

У конкретном случају релевантно географско тржиште је Босна и Херцеговине, будући да привредни субјекат Raiffeisen bank дд БХ путем својих филијала послује на цијелом тржишту Босне и Херцеговине.

У смислу наведеног, Конкурентијски савјет је за релевантно тржиште предметног поступка утврдио тржиште пружања услуга вођења жиро-рачуна и текућих рачуна грађана и грађанско правних лица и вршење платног промета по тим пословима од стране привредног субјекта Raiffeisen bank дд БХ на подручју Босне и Херцеговине.

9. Наставак поступка након пресуде Суда Босне и Херцеговине

Пресудом Суда број: С1 3 У 044669 22 У усвојена је тужба, те поништено Рјешење КонкурENCIЈског савјета број: УП 02-26-2-042-55/21 од 16.11.2022. године и предмет враћен на поновно рјешавање.

У Пресуди су наведени ставови Европске комисије и Европског суда правде, на основу чега је Савјет за управне спорове Суда Босне и Херцеговине заузео став како сlijеди:

„ Имајући у виду изложене ставове Комисије и Европског суда правде, овај савјет налази да се тужена није бавила анализом, у конкретној ствари, како (...) која је оглашена забрањеним споразумом, представља споразум било које врсте, гдје се види посљедица сагласности воља, с којим привредним субјектима је дошло до споразума или усклађеног понашања, у чему се огледа то усклађено понашање и које су посљедице по тржиште. Да је јасно да су у односу на подносиоца захтјева враћене двије уплате означених платформи, јер су оцијењене сумњивим са становишта платног промета и угашен рачун, али то није само по себи довољно за оцјену да је дошло до ограничавања тржишта. Може и (...), супротно приговорима тужбе, као једнострани акт банке да буде разматран у духу забрањеног споразума, али да би се дошло до таквог закључка, мора се у поступку утврдити да постоји сагласност воља и других привредних субјеката исте или везане пословне дјелатности да се ограничи тржиште, дакле постигне против конкурентски циљ. Образложење разлога за утврђење да се ради о забрањеном споразуму је у конкретној ствари изостало, а из списка је видљиво да такви докази нису ни провођени. Оцјена да се ради о одлуци којом је неко онемогућен на тржишту, а у конкретном случају подносилац захтјева је онемогућен да има одговарајући рачун за уплату промета, не значи да је том радњом нарушена конкуренција, јер за такав закључак недостаје утврђење да постоји понашање више привредних субјеката који су показали или се сагласили са једностраним актом пословне банке, а у циљу ограничавања тржишта. Посљедица у виду враћања уплата и гашења рачуна, евентуално може бити предмет неког другог судског поступка, а закључку да (...) * представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, мора предходити ваљана анализа свих параметара на које је указано овом пресудом, а што је засновано на пракси Европске комисије и Европског суда правде“

С циљем извршења пресуде КонкурENCIЈски савјет је актом број: УП 02-26-2-042-89/21 од 04.11.2024. године од Подносиоца захтјева затражио да се очитују да ли остаје код Захтјева за покретање поступка, односно да ли је заинтересован за даље вођење поступка.

Пресудом је, између осталог, наложено КонкурENCIЈском савјету да тужиоцу, привредном субјекту Raiffeisen bank д.д. БиХ, надокнади трошкове поступка у износу од 380,80 КМ, због чега је дана 04.12.2024. године актом број: УП 02-26-2-042-88/21 упућен захтјев за достављање броја банковног рачуна наведеном привредном субјекту.

КонкурENCIЈски савјет је такође, у обавези и да изврши поврат средстава уплаћених на име изречене новчане казне и трошкова постока Рјешењем број: УП 02-26-2-042-55/21 од 16.11.2022. године, те је дана 23.12.2024. године донио Рјешење о поврату новчане казне и трошкова поступка, број: УП 02-26-2-042-94/21.

10. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

У предметном поступку, приступило се прикупљању релевантне документације и података, те је увидом у исте утврђено сљедеће:

Према Закону о банкама Републике Српске и Закону о банкама Федерације БиХ, Банка је дионичарско друштво са сједиштем у једном од два ентитета Босне и Херцеговине, која има

дозволу за рад од надлежне ентитетске агенције за банкарство, чија је дјелатност примање депозита и средстава са обавезом враћања и давање кредита за властити рачун, а може обављати и друге послове у складу са законом.

Закон о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 3/16) у члану 4. прописује послове које може обављати само банка:

„(1) Нико осим банке не може се бавити примањем депозита или других повратних средстава, давањем кредита и издавањем платних картица на подручју Републике Српске, ако нема дозволу Агенције у складу са овим законом.

(2) Приликом уговарања и одобравања зајма примјењују се одредбе прописа којим се уређују облигациони односи.“

Члан 8. став (1) Закона о унутрашњем платном промету ("Сл. гласник РС", бр. 52/12, 92/12 - испр., 58/19 и 38/22), намеће обавезу свим пословним субјектима да отворе рачуне овлашћеним организацијама и да сва новчана средства воде на тим рачунима, као и да врше плаћања преко рачуна, у складу са тим законом, законом који уређује платне трансакције и закљученим уговором о отварању и вођењу рачуна са овлашћеном организацијом којим су уређена међусобна права и обавезе правног лица да има отворен рачун.

Законом о банкама су дефинисане и обавезе банке у спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, па тако члан 130. прописује:

„(1) Забрањено је да банка стиче, врши конверзије или трансфере, као и посредује приликом стицања, конверзије или трансфера новца или друге имовине за коју се зна или би се могло основано претпоставити да је стечена вршењем кривичног дјела.

(2) Забрањено је да банка изврши трансакцију за коју, према прописима који уређују област спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, се зна или може основано претпоставити да је намијењена прању новца и финансирању терористичких активности.

(3) Забрањено је да банка врши конверзије или трансфере, као и посредује приликом стицања, конверзије или трансфера новца или друге имовине за коју се зна или би се могло основано претпоставити да би се могла користити за терористичке активности, у складу са прописима који уређују спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, прописима којима се уређује увођење и примјена одређених привремених мјера ради ефикасног спровођења међународних рестриктивних мјера и резолуцијама Савјета безбједности Уједињених нација.

(4) Забрањено је да банка врши конверзије или трансфере, као и посредује приликом стицања, конверзије или трансфера новца или друге имовине, за коју се зна или би се могло основано претпоставити да би их могли користити појединци или правна лица или органи који опструирају или пријете опструкцијом или представљају значајан ризик од активне опструкције спровођења мировног процеса, у складу са прописима којима се уређује увођење и примјена одређених привремених мјера ради ефикасног спровођења међународних рестриктивних мјера.

(5) Банка је дужна да обезбиједи систем унутрашњих контрола, као и да донесе политике и процедуре ради откривања и спречавања трансакција које укључују криминалне активности, прање новца, финансирање терористичких активности и активности које опструирају увођење и примјену међународних рестриктивних мјера.

(6) Банка је дужна да изради процјену ризика којом утврђује степен ризичности група клијената или појединог клијента, пословног односа, трансакције или производа у вези са могућношћу злоупотребе у сврху прања новца или финансирања терористичких активности, у складу са прописима из ове области.

(7) Банка је дужна да у свом пословању извршава обавезе и задатке, као и предузима мјере и радње дефинисане прописима који уређују спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

(8) Банка је дужна да Агенцији, у форми коју пропише Агенција, доставља мјесечни статистички извјештај по трансакцијама из ст. 2. до 4. овог члана, о којима је обавијестила надлежни орган за примање и анализу извјештаја.“

У складу са чланом 4. Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ“ број 47/14 и 67/16) привредни субјекти Digital Asset Management и Raiffeisen bank су поред осталих, обвезници провођења мјера за откривање и спречавање прања новца и финансирања терористичких активности. Обвезник је дужан предузети тачно прописане мјере идентификације и праћења клијента у законом прописаним ситуација.

Привредни субјекат Digital Asset Management, као обвезник примјене Закона о спречавању и прању новца и финансирању терористичких активности је дана 20.07.2019. године донио Правилник о процјени ризика, подацима, информацијама и документацији за идентификацију клијената и осталим активностима и показатељима неопходним за ефикасно спровођење закона о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности, који је 23.07.2019. године достављен Агенцији за истраге и заштиту БиХ.

Као обвезник примјене Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, привредни субјекат Raiffeisen bank (...)*.

(...)*

Основна дјелатност за коју је регистрован привредни субјекат Digital Asset Management, према подацима из Обавјештења о разврставању пословног субјекта по дјелатности издатог од APIF-а, је Посредовање у трговини специјализованој за одређене производе или групе осталих производа- 46.18 класификациона ознака. Привредни субјекат Digital Asset Management се у оквиру своје регистроване дјелатности бави посредовањем у трговини дигиталном имовином и кориштењем нових технологија, односно прва је fintech компанија у БиХ која је креирала блокцхаин платформу за размјену и трговину дигиталном имовином.

Привредни субјекат Raiffeisen bank је био упознат са дјелатношћу привредног субјекта Digital Asset Management на презентацији одржаној у просторијама Raiffeisen Bank, ул. Змаја од босне 66, 71 000 Сарајево дана 15.10.2019. године. Састанак на ком је одржана презентација је инициран од стране привредног субјекта Digital Asset Management који је путем имејла дана 23.07.2019. године упутио Писмо намјере о пословној сарадњи привредном субјекту Raiffeisen bank.

Привредни субјекат Digital Asset Management има закључен уговор са са водећом свјетском берзом криптова валута Payward Ltd, платформа за размјену и трговину дигиталним средствима, која послује као Кракен, регистрован у Сан Франциску, Калифорнија, САД, 28. јула 2011. године од стране господина Jesse Powell, са сједиштем у 6th Floor, One London Wall, London, Уједињено краљевство, у власништву Jesse Powell (у даљем тексту: Кракен) од 21.02.2020. године. Ова берза повезује понуду и потражњу криптовалута односно трговање криптовалутама и размјену за „FIAT“ валуте (Амерички долар, Еуро и друге фиат валуте).

Уговором су дефинисане услуге које ова платформа пружа. Под појмом „Наше услуге“ наводи се следеће: „ Кракен Вам обезбјеђује једноставан и погодан начин да тргујете законским средствима плаћања (као што су амерички долар или еври) у замјену за дигитална средства и обрнуто, те да тргујете једним типом дигиталних средстава у замјену за други тип истих. Наше услуге такође можете користити за откуп и продају дигиталних средстава директно нама, односно од нас. Наше услуге не омогућавају корисницима да тргују једним обликом законских

средстава плаћања у замјену за други. Поврх тога, опсег услуга које ће Вам бити доступне зависиће дјелимично од земаља или САД државе из које приступите Кракену.“

У сврху обављања пословне дјелатности, Digital Asset Management је дана 09.02.2020. године са Raiffeisen bank дд БиХ, Главна Филијала Бања Лука закључио Уговор број: 220026963-3 о отварању рачуна за послове унутрашњег платног промета. Уговором су уређена права и обавезе уговорних страна у погледу отварања и пословања рачуном за обављање послова унутрашњег платног промета, у складу са важећим законским одредбама.

Привредном субјекту Digital Asset Management је на рачун број: (...)*, отворен у складу са напријед наведеним уговором, дана 18.09.2020 године стигао први прилив новца у износу од (...)*, са платформе PAYWARD LTD, као сврха прилива наведен је КРАКЕН, након чега су пристигле још двије уплате дана 09.06.2021.године у износу од (...)*, и дана 24.06.2021. године у износу од (...)*, од стране платформе PAYWARD LTD, сврха Кракен.

Подносилац захтјева је дана 18.09.2020. године на захтјев противне стране, по пријему прве уплате новчаних средстава са платформе PAYWARD LTD, путем имејла доставио Уговор са привредним друштвом Payward Ltd, 6th Floor, One London Wall, London, Уједињено Краљевство у сврху доказа правног основа уплате.

Привредни субјекат Raiffeisen bank је предметну трансакцију одбио уз образложење да таква трансакција према законским прописима БиХ није регулисана, нити је дозвољено трговање крипто валутама, те са тим у вези трансакција није прихватљива и биће одбијена и средства враћена налогодавцу. Такође ни интерне процедуре Банке не дозвољавају обављање трансакција којима се тргује крипто валутама, чије трговање није регулисано позитивним законским прописима БиХ. Такође су и остале двије трансакције одбијене и средства враћена налогодавцу.

(...)*

Дана 10.03.2021. године је привредни субјекат Digital Asset Management путем адвоката Бојане Врањеш Чорокало, упутио привредном субјекту Raiffeisen bank приговор на рад и тражио да се достави правни основ по ком је трансакција у износу од (...)*, са платформе PAYWARD LTD одбијена и враћена налогодавцу.

Привредни субјекат Raiffeisen bank је дана 10.06.2021.године упутила Подносиоцу захтјева Обавјештење о затварању рачуна (број: 434/20-ОФБЛ2), у ком је наведено да се прекида пословна сарадња, те се самим тим затвара трансакциони рачун. Чланом 16. Уговора о отварању рачуна регулисано је да Банка има право да прекине пословну сарадњу, без икакве обавезе за образложењем прекида сарадње другој страни, односно Подносиоцу захтјева. Банка је наведеним Обавјештењем позвала Подносиоца захтјева да у року од 15 дана дође у пословницу Банке и затвори рачун.

Подносилац захтјев је дана 14.06.2021. године упутио Приговор на обавјештење о затварању рачуна, те тражио да се наведу разлози због којих је раскинут наведени уговор.

(...)*

Из напријед описаног чињеничног стања, подносилац захтјева сматра да му привредни субјекат Raiffeisen bank ограничава тржишну слободу и пословање јер без отвореног текућег рачуна не може да обавља регистровану привредну дјелатност, и тражи утврђивање постојања повреде из члана 4. тачка б) и д) Закона о конкуренцији.

Чланом 2. Закона о конкуренцији, прописано је да се исти Закон примјењује на правна и физичких лица, било да су то привредна друштва, предузећа, предузетници, удружења, без обзира на облик власништва, сједиште или пребивалиште, затим на тијела државне управе и локалне самоуправе, те сва остала физичка или правна лица без обзира на правни статус, облик власништва, сједиште или пребивалиште, као што су удружења, спортске организације, установе, задруге, носиоци права интелектуалног власништва, те Закон о конкуренцији све субјекте на које се исти односи назива заједничким именом привредни субјекти.

Чланом 4. став (1) Закона је утврђено да су забрањени споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања и прешутни договори привредних субјекта, као и одлуке и други акти привредних субјеката који за циљ и посљедицу имају спрјечавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на тржишту.

Чланом 4. став (1) тачка б) Закона, утврђено је да се забрањени споразуми посебно односе на ограничавање и контроле производње, тржишта, техничког развоја или улагања, односно, тачка д) Закона утврђено је да се забрањени споразум посебно односи на примјену различитих услова за идентичне трансакције са другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у односу на конкуренцију.

Чланом 101. Уговора о функционисању Европске уније (у даљем тексту: УФЕУ), са којим је усклађен члан 4. Закон о конкуренцији, забрањују се заједничка дјеловања предузетника који штете постојећој или потенцијалној тржишној конкуренцији, а у коначници потрошачима. Забрањеним споразумима се првенствено настоји остале тржишне учеснике/конкуренте искључити с тржишта, како би створили могућност повисивања цијена, те остваривања додатне добити. Доказ постојања споразума између привредних субјеката мора бити заснован на директном или индиректном субјективном елементу који карактерише сам појам споразума, што значи сагласност воље између привредних субјеката о остваривању циља и усвајању датог начина понашања на тржишту којим би се утицало на постојеће и потенцијалне конкуренте.

Чланом 101. Уговора о функционисању Европске уније се забрањује антиконкурентско понашање које настаје као резултат усклађене воље два или више подузетника. У складу са праксом Суда ЕУ, да би постојао „споразум“ у смислу члана 101. став (1) УФЕУ, који садржајно одговара члану 4. став (1) Закона, довољно је да су предметни привредни субјекти изразили заједничку вољу да се на тржишту понашају на одређени начин (пресуда ACFChemiefarm, тачка 112), док облик у којем се та усклађеност испољава није сам по себи од одлучујућег значаја (пресуда Volkswagen, тачка 37)

Дакле, појам забрањени споразуми, се односи на споразуме између привредних субјекта који су стварни или потенцијални конкуренти на тржишту, а забрањено су обухваћени како хоризонтални, тако и вертикални споразуми.

Конкурентски савјет је у предметном поступку испитивао у оквиру Закона о конкуренцији, а у складу са својим надлежностима прописаним istim законом, да ли је дошло до кршења Закона о конкуренцији из члана 4. став (1) под б) и д).

Увидом у Уговор број: 220026963-3 о отварању рачуна за послове унутрашњег платног промета закљученог дана 02.09.2020. године између привредних субјеката Digital Asset Management и Raiffeisen bank дд БиХ, Глава Филијала Бања Лука утврђено је да се ради о Уговору о банкарском текућем рачуну, у смислу Закона о облигационим односима. Уговором су уређена права и обавезе уговорних страна у погледу отварања и пословања рачуном за обављање послова унутрашњег платног промета, у складу са важећим законским одредбама.

За обављање платног промета у Републици Српској привредни субјекти морају имати отворене рачуне преко којих се могу вршити плаћања односно трансакције ради преноса средстава с једног рачуна на други рачун, уплате и исплате са рачуна, наплате са рачуна, обрачунско плаћање, као и други послови платног промета у складу са овим законом и прописима који уређују платне трансакције.

Банка у складу са Законом о банкам се бави примањем депозита или других повратних средстава, давањем кредита и издавањем платних картица.

Дакле у конкретном случају се ради о пословном односи између два привредна субјекта која послују на различитим тржиштима, који је настао сагласношћу воља двије стране са циљем несметаног обављања пословне дјелатности, а не са циљем ограничавања, нарушавања или спречавања тржишне конкуренције.

Доказ постојања споразума између привредних субјеката мора бити заснован на директном или индиректном субјективном елементу који карактерише сам појам споразума, што значи сагласнот воље између привредних субјеката о остваривању циља и усвајању датог начина понашања на тржишту којим би се утицало на постојеће и потенцијалне конкуренте.

У случајевима склапања адхезионог уговора, не ради се о категорији споразума у смислу Закона о конкуренцији, обзиром да исти нису склопљени између привредних субјеката, као учесника и конкурената на тржишту, већ о облигационоправном односу, на који се у конкретном случају не примјењује Закон о конкуренцији.

Модалитет постојања споразума, у смислу члана 4. Закона о конкуренцији, у напријед наведеним случајевима није испуњен, те Конкурентијски савјет у предметном поступку није утврдио постојање уговора, уговорних одредби, понашања, дјеловања или договора који би чинили забрањене споразуме, у смислу Закона о конкуренцији.

Имајући у виду све напријед наведено, Конкурентијски савјет у предметном поступку није утврдио постојање забрањеног споразума, између привредног субјекта Raiffeisen bank и Digital Asset Management, јер исти, као облигационоправни уговор закључени између привредних субјеката, нити по једном од указаних основа, не указују на постојање кршења Закона о конкуренцији из наведеног члана 4. став 1) тачке б) и д).

Подносилац захтјева је у току поступка, као и у поднеску достављеном након пресуде (број поднеска: УП 02-26-2-042-91/21 од 18.11.2024. године), истакао да су и друге банке у Босни и Херцеговини у којима је имао отворене рачуне, или којима се обраћао за отварање рачуна, те рачуне гасиле или су одбијале захтјев за отварање рачуна. Захтјев за покретање поступка пред Конкурентијским савјетом је поднесен само против привредног субјекта Raiffeisen bank, због повреде одредби члана члана 4. став 1) тачке б) и д) Закона о конкуренцији, те Конкурентијски савјет није ни утврђивао постојање евентуалног забрањеног споразума привредног субјекта Raiffeisen bank са наведеним банкама, а који се могао манифестовати кроз доношење и примјену интерних правила банака којима се онемогућава трговање криптовалutom у БиХ, као што је (...)*. Односно, Конкурентијски савјет је поступао у оквиру поднесеног захтјева.

Слиједом наведеног одлучено је као у тачки 1. Рјешења.

11. Трошкови поступка

(...)*

Конкурентијски савјет је, у складу са одредбама члана 105. став (2), размотрио која је страна изазвала поступак, на чију штету је поступак окончан, као и у ком омјеру је Подносилац захтјева успио са својим захтјевом, те сходно наведеном оцијенио да Подносилац захтјева није успио са захтјевом, због чега је у обавези да у цијелости надокнади трошкове поступка супротној страни у износу од (...)* КМ са ПДВ-ом.

Слиједом наведеног је одлучено као у тачки 2. овог Рјешења.

12. Поука о правном лијеку

Против овога Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овога Рјешења.

Предсједница

Нинела Салихбашић